

28 mei 2021

ACCOUNTANTSVERSLAG 2020

Gemeente Dalfsen

IBDO

Aanbiedingsbrief

Aan:

de raad van de gemeente Dalfsen
T.a.v. de heer drs. J. Leegwater raadsgriffier
Postbus 35
7720 AA DALFSEN

Groningen, 28 mei 2021

Kenmerk: 1060056/RvH/IB/RHB/DC/001

Ter informatie

De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

VORIGE PAGINA

VOLGENDE PAGINA

INHOUDSOPGAVE

DASHBOARD

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2020 van gemeente Dalfsen (hierna te noemen: 'gemeente') gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging d.d. 21 september 2020, ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2020. In dit verslag hebben we de belangrijkste bevindingen en conclusies van de jaarrekeningcontrole opgenomen.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de verantwoordelijke wethouder. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Dit jaar kwamen daar nog de gevolgen van het coronavirus bij, waardoor wij niet bij u op locatie konden langskomen en alle informatie en vragen digitaal hebben moeten afstemmen. Het gevolg hiervan was een iets minder efficiënt proces vanwege de inherente beperkingen aan de digitale middelen. Desondanks denken wij dat het proces goed is verlopen. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van de gemeente bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle.

Wij hopen u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Met vriendelijke groet,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

drs. R.H. Bouman RA

Inhoudsopgave

1. DASHBOARD

2. UITKOMSTEN JAARREKENINGCONTROLE

3. RESULTAAT & FINANCIËLE POSITIE

4. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

BIJLAGEN

1. Dashboard

1.1 Dashboard accountantscontrole

1.1 Dashboard accountantscontrole

STREKKING CONTROLEVERKLARING
<ul style="list-style-type: none"> ▶ De jaarrekening 2020 is getrouw. ▶ De baten en lasten als ook de balansmutaties in de jaarrekening 2020 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen. ▶ Alle door ons geconstateerde controleverschillen zijn gecorrigeerd. ▶ De onzekerheden blijven onder de goedkeuringstolerantie. ▶ Jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening. ▶ De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd. ▶ De WNT is nageleefd. ▶ Wij hebben geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage. ▶ De samenwerking is constructief en plezierig verlopen.

AANDACHTSPUNTEN VOOR 2021
<p>Naar aanleiding van onze controle over het boekjaar 2020 willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, de volgende aandachtspunten voor 2021 benoemen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. grip op de lasten van het Sociaal Domein; 2. uitvoering eerste jaar rechtmatigheidsverantwoording; 3. aanbestedingsrechtmatigheid. <p>Voorgaand jaar hebben wij tevens de ICT-conversie als aandachtspunt benoemd. Dit is opgevolgd. Zie hiervoor paragraaf 4.8</p>

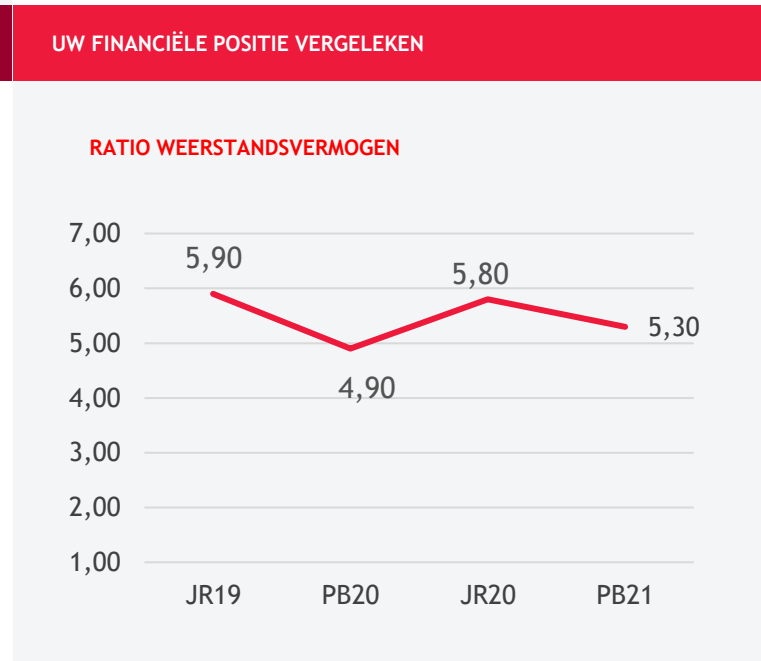
RESULTAAT 2020		
(x €1.000)	2020	Begroting (na wijziging)
Saldo van baten en lasten	-/- 1.998	-/- 4.689
Mutatie reserves	1.844	3.405
Resultaat	154	-/- 1.284

De belangrijkste verklaringen voor het voordeel binnen saldo van baten en lasten zijn:

- ▶ Voordeel programma t.o.v. begroting RO ad € 1,4 miljoen. Hiervan maakt de winstneming ad € 1,7 miljoen een belangrijk deel uit. De winstneming heeft geen resultaatimpact omdat deze is toegevoegd aan de reserve grondexploitaties.
- ▶ Voordeel ad € 1,0 miljoen op het Sociaal Domein t.o.v. begroting. Dit voordeel is ook zichtbaar in het resultaat.

ONTWIKKELING GREX / Sociaal Domein
<p>Ontwikkeling GREX:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ sprake van verliesvoorziening ad. € 1,0 miljoen per ultimo boekjaar; ▶ tussentijdse winstname van overige exploitaties betreft in totaal € 1,7 miljoen per ultimo boekjaar. <p>Ontwikkeling Sociaal Domein:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ voordeel van € 0,4 miljoen ten opzichte van de begroting na wijzigingen; ▶ geen sprake van aansluitingsverschillen productieverantwoording en gemeentelijke lasten; ▶ onzekerheid ten aanzien van het Sociaal Domein (WMO en Jeugdzorg) significant gestegen van € 240K naar € 1.368K.

BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN
<ul style="list-style-type: none"> ▶ voor € 277K volgen fouten uit de controle op de aanbestedingsrechtmatigheid; ▶ presentatie oninbaarheid ToZo-vordering is gecorrigeerd; ▶ voor het overmatig saldo verlofdagen is voor boekjaar 2020 een schuld opgenomen in lijn met het BBV ad € 109K; ▶ ontwikkelingskosten ad € 164K onder de immateriële vaste activa is gecorrigeerd; ▶ beoordeling conversie FMS naar I-Financiën heeft voor 2021 reeds plaatsgevonden. Deze is goed verlopen en vergt geen aanvullende werkzaamheden voor 2021. <p>Afgezien van de fouten uit de controle op de aanbestedingsrechtmatigheid heeft de gemeente Dalfsen bovenstaande controlebevindingen gecorrigeerd in haar definitieve jaarrekening.</p>

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

- 2.1 Corona en impact op de jaarrekeningcontrole
- 2.2 De jaarrekening is getrouw & rechtmatig
- 2.3 Rechtmatigheid van de jaarrekening
- 2.4 Aandachtspunten voor 2021

2.1 Corona en impact op de jaarrekeningcontrole (1/2)

COVID-19 grote impact op boekjaar 2020

Zie hiervoor onze management letter en de BADO-notitie

Het proces van de totstandkoming en controle van de jaarrekening is goed verlopen

De gevolgen van COVID-19 zijn nader toegelicht in pagina 198-199 & 236-241

Inleiding: COVID-19 en de jaarrekening 2020

De situatie en ontwikkelingen rond het coronavirus hebben een grote impact gehad op het afgelopen jaar en dus ook op de jaarrekening over het boekjaar 2020. Ook voor 2021 zal dit naar verwachting nog in belangrijke mate het geval zijn. Wij hebben in onze management letter u hierover ook al geïnformeerd en zijn de afgelopen periode meerdere keren in overleg geweest met uw organisatie.

Eind februari is de BADO-notitie met betrekking COVID-19 “effecten en risico's voor decentrale overheden” uitgekomen. In deze notitie is een groot aantal aandachtspunten beschreven voor het opstellen en controleren van de jaarrekening 2020. Deze notitie is behandeld in de Sectorcommissie Decentrale Overheden van de NBA en is daarmee ook richtinggevend geweest bij onze controle van de jaarrekening 2020. Wij verwijzen voor deze aandachtspunten, de impact op getrouwheid en rechtmatigheid, de controleaanpak en de specifieke attentiepunten ten aanzien van de posten in de jaarrekening naar deze notitie (zie: [notitie-effecten-en-risicos-corona-voor-jaarrekening-2020-decentrale-overheden.pdf \(nba.nl\)](#)).

In deze paragraaf informeren wij u over het proces van onze controle in relatie tot COVID-19 en onze specifieke bevindingen die impact hebben op onze controle, de verslaggeving en onze controleverklaring. Voor een analyse van het resultaat verwijzen wij naar de jaarrekening (bijlage Corona) en naar paragraaf 3.1 van dit verslag.

De totstandkoming van de jaarrekening en het proces van de controle in relatie tot COVID-19

Zoals aangegeven in onze aanbiedingsbrief heeft zowel het samenstellen van de jaarrekening als onze controle grotendeels digitaal en op afstand plaatsgevonden. Naar aanleiding van dit proces hebben wij de volgende opmerkingen:

- Ook al zijn we het digitale werken al meer dan een jaar gewend, het blijft bijzonder mooi om te constateren dat het mogelijk is geweest de jaarrekening tijdig op te stellen en te controleren. De samenwerking was, ondanks alle COVID-19 maatregelen, plezierig en constructief.
- Het proces heeft als gevolg van COVID-19 geen noemenswaardige vertraging opgelopen.
- De controle van rechtmatigheid en de prestatielevering van het Sociaal Domein heeft mede gezien de vooraf benoemde aandachtspunten relatief meer tijd gekost dan voorgaand jaar.
- De specifieke situaties die naar aanleiding van corona geen prestatielevering kennen zijn door de gemeente Dalfsen opgevangen middels de regeling Corona Noodfonds.
- De specifieke werkzaamheden als gevolg van corona zijn aan de voorkant met uw organisatie afgestemd. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid dit proces met u te evalueren.

Impact op verslaggeving

Het BBV kent zoals bekend een aantal verplicht voorgeschreven paragrafen. Het staat de gemeente vrij om naast de verplichte paragrafen zelf paragrafen aan de begroting of jaarstukken toe te voegen. COVID-19 is een gebeurtenis die niet slechts aan één programma of taakveld is toe te rekenen. Het heeft betrekking op de gehele gemeente en heeft betrekking op veel programma's en taakvelden.

De gemeente heeft er daarom voor gekozen om in één overzichtelijke paragraaf toe te lichten welke gevolgen COVID-19 op de gemeente Dalfsen heeft (gehad) en welke maatregelen, activiteiten en werkzaamheden de gemeente heeft genomen.

Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij naar de bijlage corona van de jaarrekening.

ToZo-regeling

De Tijdelijke overbruggingsregeling Zelfstandige ondernemers (ToZo) is een van de steunmaatregelen van het kabinet om zelfstandige ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis en voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud en in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen op te vangen. De regeling kent verschillende tranches met verschillende rechtmatigheidsvereisten:

- ▶ ToZo 1: aanvragen tussen 1 maart 2020 tot 1 juni 2020
- ▶ ToZo 2: aanvragen vanaf 1 juni 2020 tot 1 oktober 2020
- ▶ ToZo 3: aanvragen vanaf 1 oktober 2020 tot 1 april 2021

Uw gemeente heeft in het kader van de ToZo-regeling een voorschot van het rijk ontvangen van € 1,6 miljoen. Via de SiSa-bijlage bij de jaarrekening legt u verantwoording af aan het rijk. De bestedingen in het kader van de ToZo-regeling over 2020 bedragen € 1,4 miljoen voor levensonderhoud en € 0,2 miljoen verstrekking in het kader van bedrijfskapitaal. Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd aan de hand van de aanwijzingen van het ministerie in de nota verwachtingen accountantscontrole d.d. 8 april 2021 en de nadere richtlijnen van de sector commissie decentrale overheden van de NBA. Uit onze controle zijn geen fouten of onzekerheden gebleken.

Wij hebben de toetsing van fouten en onzekerheden in ons oordeel meegewogen aan de hand van de aanwijzingen zoals opgenomen in hoofdstuk 9 van de nota verwachtingen accountantscontrole en gerapporteerd in bijlage B bij dit rapport. Op grond van de ToZo-regeling worden fouten en onzekerheden verwerkt in de definitieve rijksbijdrage ToZo. Wij achten deze voor de gemeente Dalfsen nihil.

Oninbaarheid ToZo-vorderingen (uitzettingen)

De ToZo-vorderingen die per ultimo boekjaar zijn opgenomen waren initieel volledig voorzien voor de waarde van € 217.000. De gemeente Dalfsen heeft dit niet verwerkt als last in het boekjaar, maar in mindering gebracht op de ToZo-vordering. Uit de kamerbrief d.d. 27 januari 2021 heeft het ministerie SZW aangegeven dat het risico over de oninbaarheid van de vorderingen gedragen wordt door het Rijk en dat de gemeenten gecompenseerd zullen worden voor het gedeelte wat op termijn oninbaar zal blijken. Dalfsen heeft de presentatiecorrectie van € 217.000 gecorrigeerd in haar definitieve jaarrekening.

Verantwoording verplichting stuwmeer verlofdagen (netto vlottende schulden, <1 jaar)

Conform het BBV dienen eventuele reserveringen ten aanzien van vakantiegeld en -dagen niet te worden verantwoord als schuld bij een gelijkblijvend saldo. Ten aanzien van de reservering vakantiedagen dient echter in het geval van een eventueel stuwmeer/spaarverlof wel een schuld opgenomen te worden op basis van artikel 44, lid 1a, BBV.

Door corona is een algemene ontwikkeling als gevolg van het thuiswerken dat er meer sprake is van de opbouw van verlofuren ten opzichte van voorgaande jaren. Dalfsen heeft inzichtelijk gemaakt hoe de verhouding van het verlofsaldo per ultimo boekjaar ten opzichte van voorgaande jaren. Hieruit blijkt dat het boekjaar 2020 een significant hoger totaal verlofsaldo kent. In overleg met Dalfsen is derhalve besloten om een aanvullende schuld door te voeren in de jaarrekening ad. €109.000 voor het stuwmeer aan verlofdagen.

2.2 De jaarrekening is getrouw

De jaarrekening 2020 is getrouw

Wij hebben bij de jaarrekening 2020 van de gemeente Dalfsen een goedkeurende controleverklaring afgegeven met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid. Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva per 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Wij hebben enkele controleverschillen geconstateerd van beperkte omvang welke door de gemeente zijn gecorrigeerd.

Naast de geconstateerde en verwerkte controleverschillen, zijn tijdens onze controle tevens resterende onzekerheden geconstateerd ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 80.000 (0,1% van de begroting 2020 na wijziging) rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x € 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Getrouwheid			
Sociaal Domein - PGB Jeugdzorg en WMO	-	244	\$4.2
Sociaal Domein - WMO ZIN	-	642	\$4.2
Sociaal Domein - Jeugdzorg ZIN	-	482	\$4.2
Totaal	-	1.368	
Materialiteit (1% voor fouten, 3% voor onzekerheden)	716	2.149	
Door de gemeenteraad vastgestelde rapporteringstolerantie	80	80	

De controleverschillen die zijn gecorrigeerd hebben wij toegelicht in paragraaf 4.7.

Wij concluderen dat de resterende onzekerheden zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en hebben derhalve een goedkeurende verklaring verstrekt met betrekking tot de getrouwheid.

Extra toelichting over de onzekerheid binnen het Sociaal Domein

De onzekerheid binnen het Sociaal Domein is met name het gevolg van het ontbreken van goedkeurende controleverklaringen bij productieverantwoordings van zorgaanbieders. De gemeente Dalfsen kan de grip op deze onzekerheid vergroten door zelf aanvullende werkzaamheden te verrichten op de prestatielevering van zorg. De aanvullende werkzaamheden vergen relatief veel inspanning ten opzichte van het steunen op productieverantwoordings van zorginstellingen.

In plaats van aanvullende eigen werkzaamheden is het wellicht mogelijk om meer strakke afspraken te maken met zorginstellingen over de tijdigheid en kwaliteit van productieverantwoordings. Uw keuze is een balans tussen de acceptabele onzekerheid en de tijd en middelen die het kost om de onzekerheid te verkleinen. Op dit moment valt de onzekerheid nog “ruim” onder de tolerantie. Wij gaan desgewenst graag met u aan over deze afweging.

2.3 Rechtmatigheid van de jaarrekening

De baten en lasten als ook de balansmutaties in de jaarrekening 2020 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen

Naast de gecorrigeerde en ongecorrigeerde controleverschillen in het kader van de getrouwheid van de jaarrekening zijn de volgende controleverschillen ten aanzien van het aspect rechtmatigheid geconstateerd. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 80.000 (0,1% van de begroting 2020 na wijziging) rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x € 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Rechtmatigheid			
Ongesaldeerde getrouwheidsfouten en/of onzekerheden	-	1.368	\$2.2
Aanbestedingsrechtmatigheid	277		\$4.4
Totaal	277	1.368	
Materialiteit (1% voor fouten, 3% voor onzekerheden)	716	2.149	
Door de gemeenteraad vastgestelde rapporteringstolerantie	80	80	

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen en/of onzekerheden zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en hebben derhalve een goedkeurende verklaring verstrekt met betrekking tot de rechtmatigheid.

Inleiding

Naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2020 hebben wij een aantal bevindingen en aanbevelingen over het afgelopen boekjaar weergegeven. Daarnaast willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, de volgende aandachtspunten voor het komende jaar benoemen.

Grip op de lasten van het Sociaal Domein

Conform voorgaand jaar blijft een aandachtspunt voor de gemeente Dalfsen de grip op de uitgaven binnen het Sociaal Domein. Middels het programmaplan “Grip op jeugd” heeft de gemeente Dalfsen in 2020 hier deels opvolging aan gegeven. De uitvoering van dit plan heeft gedeeltelijk plaatsgevonden. Voor 2021 staat de uitvoering van het gehele plan gepland waarbij de speerpunten van het plan gericht zijn op de preventie en daarmee aan de voorkant meer grip te creëren. Op basis van de gerealiseerde cijfers over 2020 is ten opzichte van de begroting 2020 (na wijziging) sprake van een voordeel (€ 1,0 miljoen) binnen het programma Sociaal Domein. Specifiek voor de uitgavenstromen voor Jeugd/WMO/PGB betreft het voordeel (€ 0,4 miljoen). Betreffende ontwikkelingen in het boekjaar 2020 zijn verder toegelicht in paragraaf 4.2.

Eerste jaar invoering rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording is vanuit onze voorgaande rapportages uitgebreid toegelicht. In 2021 zal het eerste jaar van uitvoering plaatsvinden. De gemeente Dalfsen heeft zichtbaar aandacht besteed de afgelopen jaren aan de implementatie de rechtmatigheidsverantwoording binnen de organisatie. In november 2020 heeft Dalfsen betreffend onderwerp in de raad behandeld. Dalfsen heeft middels een plan van aanpak concrete acties geformuleerd die in 2021 gerealiseerd dienen te worden. Wij denken graag met de gemeente Dalfsen mee bij vraagstukken die ontstaan gedurende de uitvoering van de rechtmatigheidsverantwoording.

Aanbestedingsrechtmatigheid

Vanuit onze controle op de aanbestedingsrechtmatigheid is een aanvullende fout ad € 114.000 ten opzichte van voorgaand jaar geconstateerd. Bij de uitvoering van onze controle op de spendanalyse door de VIC en vanuit onze accountantscontrole komen diverse aandachtspunten naar voren voor 2021.

Voor diverse crediteuren bestaat het risico dat volgend boekjaar een rechtmatigheidsfout wordt gemaakt als gevolg van de stapeling van inkoopfacturen. Wij benadrukken het belang van een tussentijdse spendanalyse waarbij de VIC bijzonderheden kritisch evalueert. De aandachtspunten zijn met uw VIC-medewerker gecommuniceerd. Zie verdere toelichting in paragraaf 4.4

3. Resultaat & financiële positie

- 3.1 Resultaat 2020
- 3.2 Dashboard financiële positie
- 3.3 Ons beeld van uw financiële positie

3.1 Resultaat 2020

Het verschil tussen het resultaat 2020 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 1,4 miljoen

Belangrijkste afwijkingen in het resultaat 2020 op programma's Sociaal Domein en ruimtelijke ordening

Het resultaat van gemeente Dalfsen over het jaar 2020 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 154.000 nadelig. In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (x 1.000)	2020	BEGROTING NA WIJZIGINGEN	VERSCHIL	IN %
Saldo van baten en lasten	-/- 1.998	-/- 4.689	2.691	-/- 57,4%
Onttrekkingen reserves	7.762	7.493	269	3,6%
Dotatie aan reserves	-/- 5.918	-/- 4.088	-/- 1.830	-/- 44,7%
Resultaat	-/- 154	-/- 1.284	1.130	-/- >100%

De belangrijkste afwijkingen binnen het saldo van baten en lasten ten opzichte van de begroting na wijzigingen worden veroorzaakt door de voordelen behaald vanuit de programma's Sociaal Domein (€ 976K) en ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (€ 1.420K).

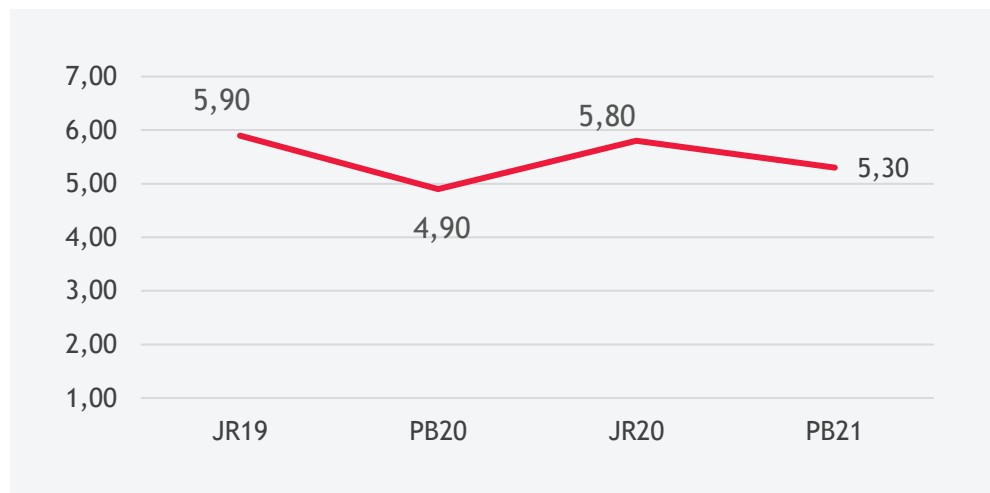
De afwijking binnen het Sociaal Domein zien met name toe op voordelen gerealiseerd binnen de uitvoering van de WMO (€ 545K). Het voordeel wordt verklaard vanuit een incidentele bate door de vrijval van middelen beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Bovendien is de impact van corona zichtbaar middels een vermindering van voor fysieke hulpmiddelen. Voorzichtigheidshalve zijn deze bij de behandeling van de tweede bestuursrapportage niet meegenomen als voordelen.

Het voordeel vanuit het programma ruimtelijke ordening ziet voornamelijk toe op de tussentijdse winstname en heeft geen resultaatimpact. Het voordeel vanuit de tussentijdse winstname wordt namelijk middels een storting in de bijbehorende reserve verwerkt conform de nota door de gemeente Dalfsen vastgesteld.

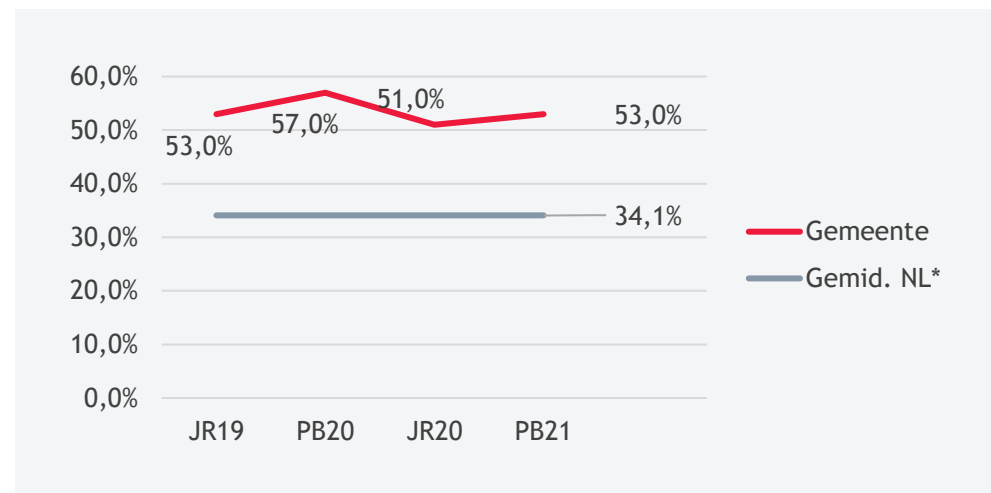
Het resultaat 2020 wijkt ongeveer 1,8% af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm bij decentrale overheden is een afwijking van 2-3% inherent aan een complex begrotingsproces.

3.2 Uw financiële positie vergeleken

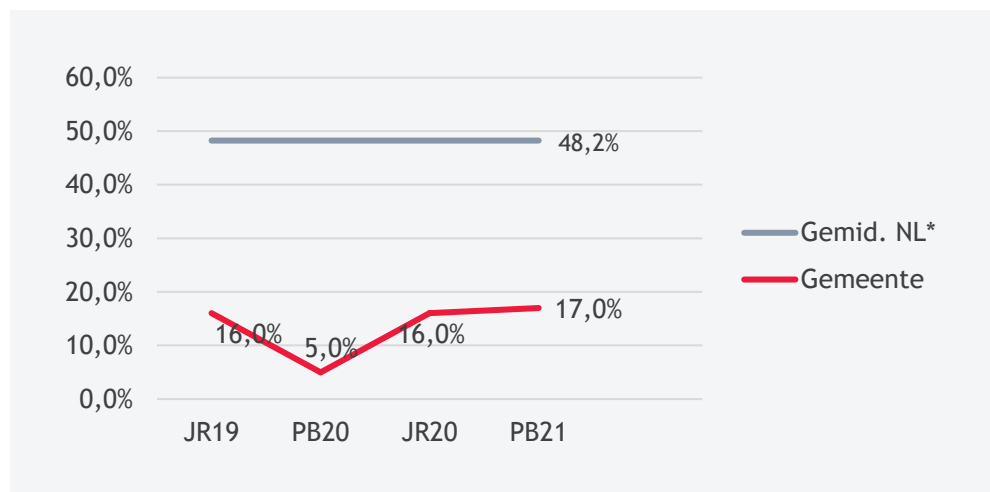
RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

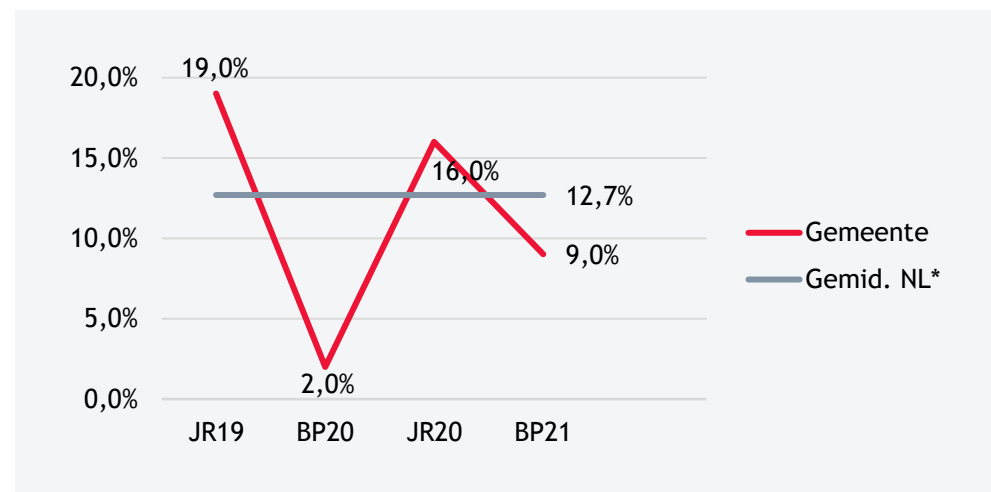
SOLVABILITEITSRATIO

GECORRIGEERDE NETTO SCHULDQUOTE

RATIO GRONDEXPLOITATIE

* De bron voor de gemiddelden NL betreft het gemiddelde over 2019 voor gemeenten in de categorie 25.000 - 50.000 inwoners. Data gebaseerd op www.findo.nl

Kengetallen moeten in relatie tot elkaar worden gezien

Signaleringswaarden GTK 2020 als referentiewaarden

Uw financiële positie is goed

Uw weerstandsvermogen is goed

De gemeente kan aan haar langetermijnverplichtingen voldoen

Financieel risico als gevolg van de grondexploitatie is laag

Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling van) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Signaleringswaarden volgens het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 (GTK 2020)

Vanuit hun taak als financieel toezichthouder hebben de twaalf provincies een gemeenschappelijk financieel toezichtkader opgesteld dat vanaf begrotingsjaar 2021 gaat gelden. In het GTK 2020 zijn signaleringswaarden opgenomen voor de financiële kengetallen zoals opgenomen in het jaarverslag van de gemeente. Wij hebben deze signaleringswaarden als referentie gebruikt bij ons beeld van uw financiële positie.

Weerstandsvermogen gemeente Dalfsen is goed

In de paragraaf weerstandsvermogen heeft het college een overzicht opgenomen van de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bedraagt volgens deze paragraaf € 18,0 miljoen. In het weerstandsvermogen ultimo 2020 is een bedrag van € 15,3 miljoen meegeteld van vrij aanwendbare bestemmingsreserves. In geval van calamiteiten is het mogelijk om een deel van deze reserves een andere aanwending te geven. In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de relevante risico's benoemd. De gemeente Dalfsen heeft op basis van interne berekeningen het totale bedrag aan risico's waaraan de organisatie is blootgesteld bepaald op € 3,1 miljoen. Het weerstandsvermogen van de gemeente Dalfsen is conform voorgaand jaar volgens het GTK 2020 goed te noemen.

Solvabiliteit en netto-schuldquote

De solvabiliteit bedraagt ultimo 2020 51%. Voor de solvabiliteit geldt dat hoe hoger dit percentage is, hoe beter de gemeente Dalfsen in staat is om haar verplichtingen op lange termijn te voldoen.

De gecorrigeerde netto-schuldquote bedraagt 16%. De netto-schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en de hoogte van de investeringen uit het nabije verleden.

Zowel de solvabiliteit als de netto-schuldquote laten een positieve ontwikkeling zien ten opzichte van de signaleringswaarden volgens het gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK 2020).

Ratio grondexploitatie

Voor de ratio grondexploitatie geldt dat hoe lager deze is, hoe beter. De ratio grondexploitatie van de gemeente Dalfsen is laag conform voorgaand jaar, doordat de grondpositie (de waarde van de grond) ten opzichte van de totale baten relatief laag is. De ratio grondexploitatie < 20% is het minst risicovol te noemen volgens het GTK 2020. Wij achten deze risicoweging bij Dalfsen ook van toepassing gezien de omvang van de boekwaardes van de exploitaties per ultimo boekjaar en de verkopen van de exploitaties goed verlopen.

4. Belangrijkste bevindingen

- 4.1 Interne beheersing en rechtmatigheidsverantwoording
- 4.2 Sociaal Domein uitgelicht
- 4.3 Ontwikkeling grondexploitaties
- 4.4 Aanbestedingsrechtmatigheid
- 4.5 Begrotingsrechtmatigheid
- 4.6 Overige controlebevindingen
- 4.7 BBV, WNT en SiSa
- 4.8 Conversie FMS naar I-Financiën

Zie management letter 2020 voor de aandachtspunten in de interne beheersing

Onze aanpak voor 2021 is vooral gegevensgericht

Aandacht voor frauderisicobeheersing

Interne beheersing en onze aanpak voor 2021

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij een interim-controle uitgevoerd. De bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij opgenomen in onze management letter d.d. 13 november 2020.

Samenvattend hebben wij geconstateerd dat er bij uw gemeente, net als veel andere gemeenten, nog aandachtspunten resterend. Dit betekent niet dat uw gemeente niet in control is, maar wel dat het in control zijn voor ons niet toetsbaar blijkt aan de hand van controlesporen in de processen en systemen. Derhalve konden wij het afgelopen jaar voor onze controle (nog) niet steunen op uw interne beheersing en hebben wij de jaarrekening voornamelijk achteraf en gegevensgericht gecontroleerd (middels deelwaarnemingen, cijferbeoordelingen, steekproeven etc.).

Fraude

De komende jaren zal er vanuit de accountantscontrole nog nadrukkelijker aandacht worden gegeven aan fraudepreventie. Onze beroepsorganisatie de NBA heeft hiertoe een notitie “Best practice maatregelen frauderisicobeheersing voor bestuurders en toezichthouders” onderhanden. In deze notitie komt nadrukkelijk de rol van bestuurders en toezichthoudende organen zoals de gemeenteraad bij het voorkomen en detecteren van fraude aan de orde. Door de nadruk te leggen op het voorkomen van fraude kunnen de gelegenheden tot fraude afnemen. Dit vraagt om actief toezicht op risico's en beheersmaatregelen ter voorkoming van fraude. Ook de accountant heeft hierin een belangrijke rol. Landelijk vinden er diverse pilots plaats waar in de controleverklaring 2020 van de accountant uitgebreider wordt gerapporteerd over het thema fraude. De best practice van de NBA is erop gericht het fraudebewustzijn en de frauderisicobeheersing te vergroten.

Uw gemeente kent een specifieke frauderisicoanalyse die als basis dient voor het interne controleplan. Dit interne controleplan wordt tweejaarlijks door het college vastgesteld. Daarnaast is in de nota risicomanagement en weerstandvermogen 2020-2023 beschreven hoe de gemeente omgaat met (fraude)risicobeheersing. In de paragraaf risicobeheersing en weerstandsvermogen in de begroting en het jaarverslag zijn de belangrijkste risico's weergegeven. De nota risicomanagement is door uw gemeenteraad in april 2020 vastgesteld. Ook de klokkenluidersregeling en het meldpunt misstanden zijn ingestelde beheersmaatregelen.

Graag gaan wij met u in overleg over het vergroten van de actieve rol van de gemeenteraad / commissie planning & control ten aanzien van frauderisicobeheersing. Bijvoorbeeld door jaarlijks één of meerdere onderkende frauderisico's (en indien van toepassing de interne beheersingsmaatregelen die zijn genomen om deze frauderisico's te mitigeren) nader te laten onderzoeken door de interne audit afdeling, een accountant of een gespecialiseerde (fraude)onderzoekers.

Update Invoering rechtmatigheidsverantwoording door het college met ingang van 2021

In onze eerdere rapportages zijn wij uitgebreid ingegaan op de ontwikkeling van de rechtmatigheidscontrole door de externe accountant naar de rechtmatigheidsverantwoording door het college. De commissie BBV heeft in december 2020 de conceptnotitie rechtmatigheidsverantwoording met de nadere spelregels voor de rechtmatigheidsverantwoording ter consultatie openbaar gemaakt. Wij hebben vernomen dat op deze consultatie veel reacties zijn binnengekomen die door de commissie BBV worden verwerkt. Gelijktijdig vindt de wetsbehandeling in de Tweede Kamer plaats. Daarna volgen nog de nodige aanpassingen van het BBV en andere wetgeving. Desalniettemin is de verwachting dat de rechtmatigheidsverantwoording per boekjaar 2021 wordt ingevoerd.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft gevolgen voor de (interne) beheersing van de organisatie en ook de rol van de accountant verandert hierdoor. Wij verwachten dat dit voor de meeste gemeenten een uitdaging is, maar naar onze mening ook een kans voor uw organisatie en interne beheersing. Wanneer de rechtmatigheidsverantwoording met terugwerkende kracht wordt ingevoerd, wordt de gemeente Dalfsen met ingang van verslagjaar 2021 immers zelf verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording en moet het college een (onderbouwde) mededeling doen omtrent de naleving van de rechtmatigheid. De wetwijziging is niet alleen een technische verandering maar ook een cultuurverandering die effect heeft op de bedrijfsvoering van de organisatie.

Stand van zaken binnen uw gemeente

Zoals in de aandachtspunten aangegeven heeft de Gemeente Dalfsen inmiddels diverse stappen genomen ter voorbereiding op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Er is door de ambtelijke organisatie een plan van aanpak opgesteld voor de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording. Dalfsen heeft een concreet actieplan geformuleerd waarbij uw verbijzonderde interne controle een belangrijke rol speelt. De speerpunten van de actiepunten betreffen het vergroten van de kennis binnen de organisatie, controle van balansmutaties, de rol van proceseigenaren te formaliseren en aanvullende aandacht op het ontwikkelen van IT-gerichte audits.

De gemeente Dalfsen streeft middels de implementatie van het plan van aanpak te voldoen aan de (minimale) wettelijke vereisten van de rechtmatigheidsverantwoording ultimo boekjaar 2021.

4.2 Sociaal Domein uitgelicht (1/3)

Sociaal Domein 2020
bedragen circa
€ 13,0 miljoen

Sociaal Domein in de jaarrekening

De lasten van gemeente Dalfts en met betrekking tot het Sociaal Domein inzake de Jeugdzorg en WMO (PGB en ZIN) bedragen over 2020 circa € 13,0 miljoen. In hoofdlijnen zijn deze lasten als volgt opgebouwd:

ONDERDEEL	2019	Begroting 2020 na wijzigingen	2020
Jeugdzorg ZIN	€ 5,9 miljoen	€ 6,9 miljoen	€ 6,9 miljoen
WMO ZIN	€ 5,1 miljoen	€ 5,6 miljoen	€ 5,3 miljoen
PGB	€ 0,9 miljoen	€ 0,8 miljoen	€ 0,7 miljoen
Totaal	€ 11,9 miljoen	€ 13,3 miljoen	€ 12,9 miljoen

De lasten inzake het Sociaal Domein zijn € 0,4 miljoen lager ten opzichte van de begroting na wijziging. Dit verschil inzake de lasten is grotendeels afkomstig vanuit de WMO zorg in natura. Door de impact van corona is een voordeel zichtbaar vanuit de uitvoering zorg in natura door een daling van het aantal aanvragen binnen de fysieke hulpmiddelen. Tevens is er sprake van een incidentele vrijval van middelen. De overige lastenstromen zijn in lijn met de begroting 2020 na wijzigingen.

De gemeente Dalfts heeft middels haar wijzigingen op de primaire begroting 2020 goed ingespeeld op de stijging van lasten binnen het Sociaal Domein. De primaire begroting had initieel € 1,7 miljoen minder lasten begroot voor de Jeugdzorg en WMO ten opzichte van de begroting 2020 na wijzigingen. Gezien de stijging van de lasten binnen de Jeugdzorg ten opzichte van voorgaand jaar, blijft de grip op deze lasten een aandachtspunt wat ons betreft. Dalfts geeft middels de verdere uitwerking van het plan 'Grip op Jeugd' hier in 2021 verdere opvolging aan, gericht op de preventie van lasten.

Fout PGB mede gebaseerd op projectiebrieven

Rechtmatigheid fouten en financiële fouten PGB onder rapporteringstolerantie

Onzekerheden PGB geraamd op € 244.000

Geraamde fout in de persoonsgebonden budgetten

De SVB controleert zorgovereenkomsten, toetst facturen en declaraties en betaalt uit aan zorgverleners of andere instellingen. Uw gemeente verstrekt de beschikkingen PGB en is verantwoordelijk voor een adequate cliëntregistratie en het vaststellen van de prestatielevering. Uit de accountantscontrole 2020 bij de SVB blijkt dat landelijk sprake is van een afkeurend oordeel. Ten aanzien van de rechtmatigheidsfouten zijn de foutpercentages opgenomen in de gemeente specifieke projectiebrieven. Voor gemeente Dalfsen zijn de percentages voor rechtmatigheidsfouten en voor getrouwheidsfouten voor zowel de WMO als Jeugdzorg opgenomen in onderstaande tabel:

PGB PER CATEGORIE	FINANCIËLE RECHTMATIGHEIDSFOUT	FINANCIËLE GETROUWHEIDSFOUT
Jeugdzorg	1,98%	1,84%
WMO	1,87%	1,56%

De financiële rechtmatigheidsfout en getrouwheidsfouten voor PGB voor de gemeente Dalfsen zijn onder de rapporteringstolerantie. Tevens is het verschil tussen de verantwoording in de jaarrekening en de verantwoording van de SVB van gesaldeerd onder de rapporteringstoleranties. In het kader van de rechtmatigheid is er derhalve geen sprake van een controleverschil ten aanzien van de PGB.

De SVB toetst niet op levering van de zorg. Hierdoor is er sprake van een onzekerheid. De processen van PGB Jeugdzorg en WMO lopen op een aantal onderdelen verschillend, waardoor voor Jeugdzorg en WMO niet dezelfde zekerheid wordt verkregen. Tevens verkrijgt de gemeente aanvullende zekerheid vanwege de ontvangsten van het CAK. Op basis van het zekerheidspercentage dat de gemeente Dalfsen hierdoor verkrijgt, zijn de onzekerheden voor PGB geraamd op circa € 244.000. Wij hebben een review gedaan en kunnen steunen op de werkzaamheden van de accountant van de SVB. Daarbij concluderen wij dat de formele fouten zoals geconstateerd door de accountant van de SVB geen impact hebben op het rechtmatigheidsoordeel over de jaarrekening 2020 van uw gemeente.

Onzekerheid ten aanzien van prestatielevering

Productieverantwoordingen liggen in lijn met de gemeentelijke lasten

Resterende onzekerheid WMO ZIN circa € 482.000

Resterende onzekerheid Jeugdzorg circa € 642.000

Zelfstandig grip te creëren op de onzekerheid binnen de WMO en Jeugdzorg

WMO ZIN

Gemeente Dalfsen heeft vanuit de WMO ZIN voor een bedrag van circa € 4,0 miljoen aan productieverantwoordingen ontvangen van zorginstellingen. De toekenning van voorzieningen in het kader van WMO ZIN vindt plaats vanuit de gemeente Dalfsen. De gemeente heeft derhalve zelf inzicht in de cliënten en de gemaakte afspraken. De gemeente heeft een IC-plan opgesteld waarin de wijze van verantwoorden is opgenomen. Met betrekking tot de lasten WMO ZIN vraagt de gemeente Dalfsen per zorginstelling om een controleverklaring bij de productieverantwoording op basis van het landelijk protocol.

Uit onze controle blijkt dat er door de gemeente Dalfsen verschillen zijn geconstateerd tussen de eigen administratie en de productieverantwoordingen welke zijn voorzien van een controleverklaring. De productieverantwoordingen zijn in lijn met de lasten in de jaarrekening.

Tevens is van een aantal zorginstellingen geen controleverklaring ontvangen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht. Hierdoor is sprake van een onzekerheid ten aanzien van prestatielevering, zowel omtrent de getrouwheid als rechtmatigheid van deze lasten. Uitgaande van de interne beheersing op het proces van beschikkingen tot en met betalingen bij uw gemeente, de ervaringen uit voorgaande jaren, de uitkomsten van de in 2020 ontvangen controleverklaringen en de ontvangen bestuursverklaringen ramen wij het bedrag van deze resterende onzekerheid in totaliteit op € 482.000.

Jeugdzorg ZIN

Gemeente Dalfsen heeft vanuit de Jeugdzorg ZIN voor een bedrag van circa € 5,6 miljoen. De toekenning van voorzieningen in het kader van Jeugdzorg ZIN vindt net als bij WMO ZIN plaats vanuit de gemeente Dalfsen. De gemeente heeft derhalve zelf inzicht in de cliënten en de gemaakte afspraken. De gemeente heeft een IC-plan opgesteld waarin de wijze van verantwoorden is opgenomen. Met betrekking tot de lasten Jeugdzorg ZIN vraagt de gemeente Dalfsen per zorginstelling om een controleverklaring bij de productieverantwoording op basis van het landelijk protocol. Voor deze variant geldt dat net zoals bij de WMO ZIN dit dan alsnog tot een onzekerheid leidt omtrent de geleverde prestatie. Uit onze controle blijkt dat van een aantal zorginstellingen nog onvoldoende controle-informatie is ontvangen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht.

In lijn met WMO ZIN is van een aantal zorginstellingen geen controleverklaring ontvangen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht. Hierdoor is sprake van een onzekerheid ten aanzien van prestatielevering, zowel omtrent de getrouwheid als rechtmatigheid van deze lasten. Uitgaande van de interne beheersing op het proces van beschikkingen tot en met betalingen bij uw gemeente, de ervaringen uit voorgaande jaren, de uitkomsten van de in 2020 ontvangen controleverklaringen en de ontvangen bestuursverklaringen ramen wij het bedrag van deze resterende onzekerheid in totaliteit op € 642.000.

Grip op lasten WMO en Jeugdzorg (PGB en ZIN)

De onzekerheden in de lasten WMO en Jeugdzorg ten aanzien van de prestatielevering van de zorg zijn voor gemeente Dalfsen relatief hoog. Voor 2020 is voor een bedrag ad € 1.368.000 aan onzekerheden aangemerkt tegenover € 240.000 voor 2019.

Wij concluderen dat gemeente Dalfsen zelfstandig meer grip kan creëren op een groot deel van de lasten inzake WMO en Jeugdzorg. Dit resulteert in een onzekerheid ten aanzien van de prestatielevering van de zorg die wij hebben meegewogen in onze oordeelsvorming.

4.3 Ontwikkeling grondexploitaties (1/2)

Redelijkheid
belangrijkste
schattingselementen
vastgesteld

Actualisatie en bijstelling grondexploitaties

De veruit grootste balanspost met betrekking tot onderhanden projecten betreft de voorraden (grondexploitaties). Door de invloed van de parameters (zoals kostenstijgingen, fasering, druk op verkoopprijzen, rente-effecten) die bepalend zijn voor de in de toekomst te realiseren opbrengsten hebben wij bij onze controle de grondexploitaties diepgaand gecontroleerd.

De risico's voor de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot drie P's:

- ▶ **Planning:** Is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt? Immers, de marktbehoefte bepaalt welke projecten op welk moment te realiseren zijn.
- ▶ **Programmering:** In de afgelopen jaren hebben economische ontwikkelingen geleid tot belangrijke wijzigingen in vooral de woningbehoefte. Is er een kritische analyse van de 'mix' van woningen (huur, koop, vrije kavel appartementen etc.) in de projecten in relatie tot de huidige marktvaart in de gemeente?
- ▶ **Prijs:** Inherent gevolg van de economische crisis is dat de verkoopprijzen van woningen en dus van grond onder druk staan. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd, rekening houdend met het risico dat gronden later of in het geheel niet worden afgenomen?

Deze drie P's zijn tijdens de jaarrekeningcontrole besproken met uw medewerkers. Tijdens deze gesprekken zijn de uitgangspunten gechallenged. De grondexploitaties zijn met deze uitgangspunten per 31 december 2020 geactualiseerd. Tevens is beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze is gewaardeerd en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening moet worden getroffen.

De ontwikkeling van de boekwaarden

Per ultimo 2020 is de boekwaarde van de grondexploitaties € 11,4 miljoen. Dit is een daling ten opzichte van 2019 van € 2,7 miljoen. De ontwikkeling van de boekwaarde van gronden in 2020 is als volgt weer te geven:

(*€ 1.000)	BW 31-12-2019	Investeringen (incl. interne overboekingen)	Inkomsten	Resultaattneming /verlies	BW 31-12-2020
Totaal bedrijventerreinen	1.652	528	-1.830	-361	-11
Oosterdalfsen	1.674	755	-1.459	256	1.226
Westerbouwlanden Noord	8.386	471	-2.234	943	7.566
De Nieuwe Landen I en II	1.844	493	-1.043	376	1.670
Waterfront	-/- 415	34		-13	-394
Overig (incl. voorzieningen)	986	1.558	-708	-504	1.332
Totaal gronden	14.127	3.839	-7.274	697	11.389

Op de volgende pagina gaan wij verder in op verliesvoorziening, tussentijdse winstneming en de project specifieke risico's.

Cijfermatig beeld
grondexploitaties en
belangrijkste
ontwikkelingen

Stijging van
verliesvoorziening naar
€ 1,0 miljoen

Verliesvoorziening

In de verantwoording van de grondexploitaties in de jaarrekening 2019 was geen verliesvoorziening voorzien. In 2021 is dit echter wel het geval. De verliesvoorziening bedraagt ultimo boekjaar € 1,0 miljoen. De stijging is volledig te verklaren aan de hand van de exploitaties. De Wieken (€ 703.000, woningbouw) en 't Febriek Stappenbelt (€ 261.000, bedrijventerrein).

Voor de grondexploitatie van de Wieken is de verliesvoorziening bij de vaststelling van de grondexploitatie in 2020 door de raad reeds goedgekeurd, met als achtergrond een ander doeleinde qua bestemming (sociale huurwoningbouw). Gezien de afwezigheid van de winstdoelstelling en een aangepaste exploitatie is een verliesvoorziening gevormd ad. € 703.000.

De verliesvoorziening van 't Febriek Stappenbelt is veroorzaakt doordat in 2020 is geconstateerd bij de vaststelling van de subsidie in 2020 dat enkele uitgaven niet subsidiabel zijn terwijl dat eerder wel zo werd ingeschat. Wij hebben de opgenomen verliesvoorzieningen getoetst en vastgesteld dat deze akkoord zijn verantwoord binnen de jaarrekening.

Winstneming

Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex. In de notitie Grondexploitatie is opgenomen dat voor winstneming de Percentage of Completion (POC) methode geldt: Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd dient tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitaties winst te worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Dit is mogelijk wanneer het waarschijnlijk is dat de economische voordelen die aan het project zijn verbonden naar de gemeente zullen toevloeien. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Voor de grondexploitaties van gemeente Dalfsen heeft deze methode geresulteerd in een winstneming van circa € 1,7 miljoen op totaalniveau. De winstneming komt met name uit de projecten: Westerbouwlanden Noord (€ 943.000); De Nieuwe Landen I en II (€ 376.000) en Oosterdalfsen (€ 256.000). Een uitsplitsing op totaalniveau van de bouwgronden in exploitatie naar soort project is in het schema op de vorige pagina weergegeven. Hierbij is zichtbaar dat de boekwaardes van de exploitaties verder gedaald zijn.

De grootste grondexploitaties qua boekwaardes zijn per jaareinde zoals weergegeven op de vorige pagina: Westerbouwlanden Noord (€ 7,5 miljoen); Nieuwe Landen I en II (€ 1,7 miljoen) en Oosterdalfsen (€ 1,2 miljoen). Dit zijn tevens de grootste exploitaties aangaande de tussentijdse winstneming.

Toepassing POC

Tussentijdse winst
circa € 1,7 miljoen

Aanbestedingen

In het kader van de rechtmatigheidscontrole hebben wij de juiste toepassing van de Europese aanbestedingsrichtlijnen gecontroleerd aan de hand van een zogenaamde spendanalyse (beoordeling achteraf van alle crediteuren op juiste naleving aanbestedingsregels).

Ten aanzien van de aanbestedingen wordt door de Gemeente Dalfsen gesteund op de spendanalyse die achteraf plaatsvindt en wordt opgesteld door uw VIC. Een controle op het al dan niet aanbesteden wordt niet volledig afgedwongen in het inkoopproces en ook gedurende het jaar wordt onvoldoende analyse gedaan op de rechtmatigheid van de aanbestedingen. Uit de intern uitgevoerde spendanalyse over boekjaar 2020, blijkt dat uw VIC bovenstaande genoemde aandachtspunten goed heeft onderbouwd en hierdoor dat Dalfsen actief heeft gehandeld om de controle van de Europese aanbestedingen aan te scherpen. Middels de SDO-notitie heeft Dalfsen de rechtmatigheid van de lasten van ICT, lasten als gevolg van stapeling van facturen en de lasten omtrent de inhuur van personeel benoemd als aandachtspunten.

Uw VIC heeft naar aanleiding hiervan een position paper opgesteld aangaande de rechtmatigheid van lasten die gemaakt zijn voor uw ICT-activiteiten en de VIC heeft tevens overige bijzonderheden onderzocht.

Uit onze controle volgt een onrechtmatigheid van € 172.000 aangaande de ICT-lasten voor specifieke modules, waarbij deze het drempelbedrag overschrijden op basis van 4 jaar. Deze uitkomst ten aanzien van de ICT-lasten ligt in lijn met voorgaand jaar.

Uit het position paper van de VIC volgt ook een aandachtspunt inzake risico's als gevolg van het stapelen van facturen voor de uitvoering van een éénduidige activiteit. De uitgaven welke hiermee samenhangen overschrijden per jaareinde nog niet het drempelbedrag voor 2020 en hebben wij niet als onrechtmatig aangemerkt.

Wij onderschrijven echter wel het door de VIC benoemde risico op onrechtmatigheidsfouten voor volgend boekjaar.

Onze overige bevindingen voor boekjaar 2020 binnen de spendanalyse zien toe op de stapeling van facturen (€ 58.000) en de inhuur van personeel (€ 46.000). Naar aanleiding van de uitgevoerde spendanalyse zijn derhalve voor in totaal € 277.000 (2019: € 163.000) onrechtmatigheden vastgesteld die boven de rapportagetolerantie uitkomen.

Lastenoverschrijdingen in het kader van begrotingsrechtmatigheid

In totaal heeft uw gemeente circa € 78,9 miljoen aan lasten begroot na wijziging, tegenover circa € 71,6 miljoen aan werkelijke lasten in 2020. Dit is in totaal een onderschrijding van € 7,2 miljoen (9,2%). Aan baten had uw gemeente een bedrag van € 74,2 miljoen begroot na wijziging, tegenover € 69,9 miljoen aan werkelijke baten in 2020. In totaal gaat het om een lagere realisatie van baten van € 4,3 miljoen (5,8%).

Naast het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten kent een gemeente ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. In 2020 is er per saldo circa € 1,8 miljoen aan de reserves onttrokken zodat het gerealiseerde resultaat € 0,1 miljoen positief bedraagt.

De gemeenteraad autoriseert de begroting en stelt de kaders voor het college vast. Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid binnen de gestelde begroting. Begrotingsafwijkingen dienen tijdig gesignaleerde en gerapporteerd te worden aan de gemeenteraad. Bij begrotingsoverschrijdingen die niet gedurende het jaar zijn voorgelegd aan de gemeenteraad is formeel sprake van een onrechtmatigheid. Echter hoeven deze overschrijdingen niet altijd te worden meegewogen in het accountantsoordeel bijvoorbeeld indien de overschrijdingen geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerd opbrengsten of overschrijdingen bij open-einde-regelingen. In de toelichting op het overzicht van baten en lasten zijn de begrotingsoverschrijdingen nader weergegeven en geanalyseerd.

Controle begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2020, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de raad nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Belangrijk hierbij is dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma. Zie hierna voor een overzicht van de lastenoverschrijdingen per programma en de overschrijdingen van investeringskredieten.

4.5 Begrotingsrechtmatigheid (2/2)

Overschrijding lasten
op twee programma's

Geen sprake van
onrechtmatigheden

Zoals blijkt uit de figuur op deze pagina is op twee programma's een begrotingsoverschrijding op de lasten te constateren. Deze zijn in te delen in de onderstaande categorieën zoals opgenomen in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV.

LASTENOVERSCHRIJDING PROGRAMMA	BEGROTINGSAFWIJKING	ONRECHTMATIG	
		TELT NIET MEE IN OORDEEL	TELT WEL MEE IN OORDEEL
1. Bestuur, ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen (incl. overhead) (totaal € 200.000)	Betreft overschrijdingen welke worden gecompenseerd door opbrengsten	✓	
3. Economische zaken (totaal € 395.000)	Betreft overschrijdingen welke worden gecompenseerd door opbrengsten	✓	

Wij verwijzen voor een inhoudelijke en meer specifieke analyse van de begrotingsafwijkingen naar de analyse begrotingsafwijkingen, zoals opgenomen in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2020 (vanaf pagina 169).

Tijdens de uitvoering van onze controle hebben wij enkele bevindingen vastgesteld. Deze zijn besproken met uw ambtelijke organisatie en in overleg met ons gecorrigeerd in het definitieve boekwerk. Onderstaand is een korte toelichting opgenomen per controlebevinding.

Afwaardering ontwikkelingskosten centrumplan (immateriële vaste activa)

Binnen de immateriële vaste activa zijn ontwikkelingskosten opgenomen voor eventuele grond die in de toekomst geëxploiteerd zal worden. Binnen de eerste versie van de jaarrekening was sprake opgenomen ontwikkelingskosten voor het centrumplan Dalfsen. Echter is in boekjaar 2020 besloten door de raad dat de invulling van het centrumplan werd herzien naar een investeringskrediet. Een toekomstige exploitatie is per ultimo boekjaar 2020 niet meer het uitgangspunt. Door deze herziening dienen de geactiveerde ontwikkelingskosten te worden afgewaardeerd. In overleg met uw ambtelijke organisatie is de correctie doorgevoerd in de definitieve jaarrekening.

BBV wordt nageleefd

WNT-verantwoording
voldoet aan de
vereisten

Geen bevindingen
SiSa-bijlage

Bevindingen ten aanzien van naleving van de wettelijke verslaggevingsregels (BBV)

Wij hebben vastgesteld dat gemeente Dalfsen de wettelijke verslagleggingsregels (BBV) heeft nageleefd.

Naleving van de (publicatieverplichtingen) WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing en vervangt tegelijkertijd de Wopt (Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens). Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen.

Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2020 niet meer bedragen dan € 201.000 per jaar. De externe accountant is belast met de controle op de naleving van de WNT door de instelling.

Overschrijding van de bezoldigingsnorm wordt aangemerkt als een onverschuldigde betaling, die door de topfunctionaris terugbetaald moet worden aan de instelling. Gebeurt dit niet, dan is BDO als accountant wettelijk verplicht om bij het ministerie melding te doen van deze onverschuldigde betaling. Wij hebben tevens een meldingsplicht indien u geen of onjuiste gegevens heeft gepubliceerd in de jaarrekening.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2020 van de gemeente Dalfsen niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2020 van de gemeente Dalfsen voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachting accountantscontrole SiSa 2020. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden. Zie tevens Bijlage B.

Vervanging financieel systeem

Achtergrond implementatie I-Financiën

Gemeente Dalfsen heeft per 1-1-2021 een nieuw financieel systeem geïmplementeerd waarbij de overstap is gemaakt van FMS naar I-Financiën. De vervanging van een financieel systeem heeft van nature een relatief hoog risicoprofiel in termen van kwaliteit, tijd en geld waardoor risicobeheersing van belang is. Derhalve heeft de gemeente een uitgebreid aanbestedingstraject doorlopen om de juiste IT-leverancier te selecteren en is voldoende tijd ingepland voor de ontwerpfase van het implementatietraject.

Gezien de impact van de implementatie op de procesinrichting, de interne beheersing en jaarrekeningcontrole heeft de gemeente BDO gevraagd om als onafhankelijk klankbordrol in het implementatietraject op te treden. De eerste resultaten van de klankbordsessies zijn in de management letter 2020 gerapporteerd. Aanvullend is vanuit BDO op 7 januari 2021 een review uitgevoerd op het conversiedossier dat door de gemeente is opgesteld ten behoeve van de conversie van FMS naar I-Financiën. Op basis hiervan is het volgende geconcludeerd:

Planvorming

Ten aanzien van de planvorming voorafgaande aan de conversie zijn vanuit de gemeente gedegen implementatie-, conversie-, test- en acceptatieplannen opgesteld. Op basis deze plannen is vastgesteld dat alle noodzakelijke eisen (doel conversie, verwachte resultaten, voorwaarden, planning, data-opschoning, historie en acceptatiecriteria) ten aanzien van de conversie zijn vastgelegd en zijn afgestemd met de stuurgroep. Daarnaast heeft de gemeente een gedegen was-wordt-tabel opgesteld waarin de bronvelden vanuit FMS en doelvelden van I-Financiën naast elkaar zijn gezet. Deze was-wordt-tabel is noodzakelijk voor het overzetten van sluitbalans FMS naar de openingsbalans in I-Financiën. De tabel is eveneens gecontroleerd door de beleidsmedewerker interne control.

Risicomanagement

De risico's van de conversie zijn in het implementatie- en conversieplan beschreven en beoordeeld. Aanvullend zijn per risico mitigerende maatregelen gedefinieerd. In het test- en acceptatieplan heeft de gemeente met voldoende diepgang de beoogde uitvoering van testwerkzaamheden beschreven teneinde de risico's van de conversie te mitigeren. Ten aanzien van de risicoanalyse en controlemaatregelen heeft de gemeente geen specifieke privacy-maatregelen getroffen. Echter gezien het feit dat een beperkte en vooraf gedefinieerde groep gebruikers betrokken is geweest bij de uitvoering van de testen achten wij dit akkoord.

Testfase en Go-Live

In het conversietraject zijn geen proefconversies uitgevoerd. Gezien de hoeveelheid en diepgang van de acceptatietesten en de beperkte complexiteit van data dat geconverteerd is, achten wij het risico als laag. Voor toekomstige, complexe conversies adviseren wij echter wel om proefconversies uit te voeren.

Voor de uitvoering van de acceptatietesten is een overkoepelend testoverzicht bijgehouden waarin per teststap is vastgelegd wie, wanneer de testen heeft uitgevoerd en wat het resultaat van de teststap betreft. De testen die niet akkoord zijn bevonden zijn geadresseerd op een rest- en actiepuntenlijst. Dit overzicht is voor live-gang beoordeeld door de projectleider en meegedeeld aan de stuurgroep in de vergadering van 8 december 2020. In deze vergadering heeft de stuurgroep het besluit genomen voor de Go-live. Echter is dit besluit niet formeel vastgelegd. Wij adviseren om dit bij toekomstige conversies formeel te laten vastleggen teneinde te waarborgen dat een gebruikersacceptatie alleen plaatsvindt met de juiste en volledige onderbouwing. Voor de rest- en actiepuntenlijst geldt dat ten tijde van de audit voor enkele punten nog geen actiehouders was gedefinieerd. Als aandachtspunt geldt dat de opvolging van de rest- en actiepunten gewaarborgd en zichtbaar vastgelegd dient te worden.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden die door de gemeente zijn verricht is vastgesteld dat een juist en volledig conversiedossier is opgesteld. Derhalve dienen er op het conversiedossier geen aanvullende werkzaamheden verricht te worden door het controleteam voor de controle 2021.

Gedegen planvorming ten aanzien van de conversie

Adequaat risicomanagement

Vastlegging van testwerkzaamheden en Go-live

Bijlagen

- A [Onze controle](#)
- B [Bevindingen SiSa-bijlagen](#)

A. Onze controle

Doel en object van de controle

Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van de gemeente Dalfsen, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld in overeenstemming met het BBV. Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging d.d. 21 september 2020 met kenmerk: '1060056/RB/IB/RvH/SB/AMT/011'.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd. De raad heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie. Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 716.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 80.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn. Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de WNT-verantwoording en de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor de WNT en SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven WNT- en SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.

Onafhankelijkheid

Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij bevestigen dat we geen giften hebben gegeven aan dan wel aangenomen van de organisatie of haar personeel. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.

Opdracht en controleaanpak

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 21 september 2020. Tevens beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het jaarverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging.

Onze controleaanpak is gebaseerd op een gegevensgerichte en risicogerichte benadering. Deze aanpak gaat uit van een risicoanalyse op transactiestromen, zoals verkoopactiviteiten en personeelszaken. Daarnaast worden bedrijfsrisico's beoordeeld die voortvloeien uit de strategie en operaties van gemeente Dalfsen. In de risicoanalyse hebben wij beoordeeld in hoeverre de onderkende risico's van invloed kunnen zijn op de jaarrekening.

De risico's met een hoge waarschijnlijkheid van het zich voordoen en mogelijk materiële impact hebben in onze controle meer aandacht gehad. Deze risico's betreffen:

- ▷ management override;
- ▷ onjuiste waardering van de Grondexploitaties;
- ▷ aanbestedingsrechtmatigheid;
- ▷ de gevolgen van ongeautoriseerde handelingen in systemen.

Strekking van de controleverklaring

Aangezien de jaarrekening 2020 van gemeente Dalfsen aan de daaraan te stellen eisen voldoet, hebben wij een goedkeurende controleverklaring, gedateerd op 12 mei 2020, afgegeven bij deze jaarrekening. Alle bevindingen voortvloeiend uit onze controle van de jaarrekening 2020 zijn afdoende behandeld en onze controle is afgerond.

Continuïteit

De waarderingen in de jaarrekening van gemeente Dalfsen zijn gebaseerd op de veronderstelling dat gemeente Dalfsen als geheel in continuïteit zal worden voortgezet. De inschatting of een duurzame voorzetting mogelijk is, inclusief de eventueel in de jaarrekening op te nemen toelichting, is de wettelijke verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders. Als accountant beoordelen wij de aanvaardbaarheid van de door het college van burgemeester en wethouders ingeschatte mogelijkheden tot een duurzame voortzetting. Wij vinden deze inschatting aanvaardbaar.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen

De grondslagen van de jaarrekening 2020 zijn aanvaardbaar

De jaarstukken 2020 van uw gemeente bestaan uit:

- ▶ het jaarverslag 2020 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen);
- ▶ de jaarrekening 2020 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting inclusief SiSa-bijlage en taakvelden).

In het onderdeel ‘programmaverantwoording’ van het jaarverslag dient informatie opgenomen te worden over: wat hebben we gedaan, wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost? De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen, bedrijfsvoering etc.) het jaarverslag. Beide onderdelen vallen niet (expliciet) onder de controle van de jaarrekening. Het primaire object van de accountantscontrole (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening (de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting). De inhoud van het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) hebben wij getoetst. Bij onze controle hebben wij geen materiële afwijkingen tussen het jaarverslag en de jaarrekening geconstateerd. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn met elkaar verenigbaar.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2020. In 2020 zijn er geen wijzigingen geweest in toegepaste verslaggevingsgrondslagen die een aanzienlijke invloed hebben op de baten en lasten of de financiële positie van uw gemeente. Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw gemeente en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van het college en het management dat zij een oordeel vormen ten aanzien van soms moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn. Wij hebben het door het college en het management toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Fraude en non-compliance

Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de organisatie. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken met de directie en functionaris(sen) en met het college/de auditcommissie/de raad. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd.

Bij de beoordeling van het risico omtrent corruptie hebben wij gekeken naar klant specifieke omstandigheden zoals de geografische plaats van de activiteiten, hebben we gekeken naar de sectoren waar corruptie meer dan gemiddeld voorkomt en hebben we beoordeeld in hoeverre buitenlandse wetgeving als de UK Bribery Act en de US Foreign Corrupt Practices Act van invloed kunnen zijn.

Wij hebben aandacht besteed aan de compliance met de voor u van toepassing zijnde wet- en regelgeving en overige bepalingen voor zover wij die van belang achten in het kader van onze controle van de jaarrekening. Bij die werkzaamheden hebben wij geen materiële non-compliance geconstateerd.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze management letter 2020.

Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de organisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. Voor de bevindingen aangaande de interim-controle verwijzen wij naar onze management letter 2020.

B. Bevindingen SiSa-bijlagen

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. De gemeente Dalfsen heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst. In onderstaande tabel zijn de te rapporteren bevindingen opgenomen:

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2020 in het kader van SiSa worden verantwoord. Per regeling is aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Strekking controleverklaring getrouwheid (jaarrekening)	GOEDKEUREND
Strekking controleverklaring rechtmatigheid (jaarrekening)	GOEDKEUREND

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
FIN B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	N/A		
BZK C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	N/A		
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	N/A		
lenW E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	N/A		
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020	N/A		
SZW G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2020	N/A		
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (ToZo)_gemeentedeel 2020	N/A		
VWS H4	Specifieke uitkering Sport	N/A		
VWS H8	Specifieke uitkering voor lokale Sportakkoorden (Regeling Sportakkoord)	N/A		

B. Bevindingen SiSa-bijlage (2/3) - ToZo

ToZo

Onderstaand is de verplichte rapporteringstabel over de ToZo-regelingen. Aangezien wij geen controlebevindingen hebben onderkend aangaande de ToZo, zijn onderstaande tabellen leeg verantwoord. De kolom 'fout of onzekerheid' is opgenomen voor het inzicht in de begripsbepaling.

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
G4	ToZo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Fout		
G4	ToZo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Onzekerheid		
G4	ToZo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Formele onrechtmatigheid		
G4	ToZo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Fout		
G4	ToZo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Onzekerheid		
G4	ToZo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen (toepassing artikel 21, lid 3 Besluit 17 april)	Fout		
G4	ToZo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen (toepassing artikel 21, lid 3 Besluit 17 april)	Onzekerheid		
G4	ToZo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Fout		
G4	ToZo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Onzekerheid		
G4	ToZo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Formele onrechtmatigheid		

ToZo (vervolg)

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
G4	ToZo 2, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Fout		
G4	ToZo 2, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Onzekerheid		
G4	ToZo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Fout		
G4	ToZo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Onzekerheid		
G4	ToZo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Formele onrechtmatigheid		
G4	ToZo 3, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Fout		
G4	ToZo 3, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Onzekerheid		
G4	Omvang vorderingen levensonderhoud (jaar T) ToZo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op ToZo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Fout		
G4	Omvang vorderingen levensonderhoud (jaar T) ToZo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op ToZo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Onzekerheid		

bdo.nl